

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

Bankacılık ve Sanayi İşleri Komisyonu Başkanı

Ömer Aras'ın

“Bankacılık Sektörü ve Reel Sektör İlişkileri”

Paneli konuşması

29 Aralık 2004

Tekfen Tower

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Saygıdeğer konuklar, değerli basın mensupları;

Öncelikle Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. TÜSİAD Bankacılık Çalışma Grubu tarafından düzenlenen “Bankacılık-Reel Sektör İlişkilerinin Geliştirilmesi” konulu panelimize hoş geldiniz.

Serbest pazar ekonomisini benimseyerek dışa açılma yolunda önemli adımlar attığımız son yirmi yılda bankacılık sektörünün sağlamlaştırılmasına yönelik reformları gerçekleştirmekte hayli geciktik ve bu konuda ülkece kalıcı ve tutarlı bir yaklaşımı sergilemekte zorlandık. Son olarak, 2000-2001 yıllarında yaşadıklarımız hayli kabarık bir faturayı önümüze getirdiği gibi artık temelli iyileştirmelerin yapılması gerekliliğini çarpıcı bir şekilde ortaya çıkardı.

Sağlıklı bir reel sektör-bankacılık sektörü ilişkisi üç boyutta incelenmelidir. Bu üç boyutu reel sektör, bankacılık sektörü ve kamu olarak düşünmeliyiz. Aslında reel sektör ve bankacılık sektörü birbirlerini tamamlamaktadırlar; sağlam bir bankacılık sektörünün olmadığı yerde sağlam bir reel sektörden söz edilemez; sağlam bir reel sektörün olmadığı yerde de sağlam bir bankacılık sektörü gelişemez.

Reel sektör ve bankacılık sektörü ilişkilerine dünya perspektifinden bakıldığında ülkemizin bulunduğu konum ne yazık ki hiç iç açıcı değildir. Türk bankacılık sektörü son birkaç yıldaki olumlu gidişata karşın ne yazık ki gelişmiş ve gelişmekte olan diğer ülkelerle karşılaştırıldığında toplam aktif ve mevduat rakamları açısından çok geride bulunmaktadır. Aynı şekilde, son yıllardaki gelişmelere rağmen reel sektöre kullanılan kredi açısından Türkiye çok geride kalmaktadır.

Yüksek kamu borçlanma gereksinimi mali piyasalarda "kalabalıklaşma" (crowding out) etkisi yaratmaktadır. Bu nedenle, reel sektör tasarruflara erişimde önceliği kaybetmektedir. Son dönemde bu açıdan olumlu gelişmeler elde edilmesine karşın kamu borçlanma gereksinimi reel sektörün finansmanını olumsuz yönde etkilemeyi sürdürmektedir. Bankacılık sistemi üzerinde, özellikle en büyük kayıt içi sektör olmasının da etkisiyle çok ağır aracılık maliyetleri bulunması bu ilişkinin gelişmesini engelleyen bir diğer etken olmaktadır. Bu bağlamda, BDDK tarafından aracılık maliyetlerinin azaltılmasına yönelik çalışmaların çok önemli olduğu inancındayız.

Reel sektör ve bankacılık sektörü ilişkileri reel sektörün yapısal sorunları açısından incelendiğinde de karşımıza çok sayıda engel çıkmaktadır. Bunlardan en önemlisi kayıtdışılıktır. Şirketlerin şeffaf bilançolara sahip bulunmaması bankacılık kesiminin reel sektörü fonlamasında engel teşkil etmektedir. Reel sektörün büyük bir kesiminin henüz “kurumsallaşma” prensiplerini yerine getirmemiş durumda olması iki kesim ilişkilerinin gelişmesini olumsuz etkilemektedir.

Son olarak reel sektör ile bankacılık sektörü arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için bankacılık sektörünün üzerine düşen bazı noktalar üzerinde duracağım. Finansman desteği sağlanması konusunda bankalar arasında sektörel bilgi paylaşımı ve kredi bürosu düzeninin oluşturulması gerekmektedir. Bankaların bilgi temin ettiği kaynakların dağınık olması nedeniyle sorunlar yaşanmaktadır. TCMB memzuç bilgilerinin daha kapsamlı olması gerekmektedir. Bireysel kredilerde olduğu gibi ticari krediler için de kredi kayıt bürosu benzeri bir yapılanmanın oluşturulması gerekmektedir. Bu tür çözümler ile bankalar reel sektör ile ilgili bilgilere erişimde kolaylık sağlayacaklardır. Böylelikle hem proje finansmanı açısından uygun fiyatlandırma imkanı oluşacak hem de sorunlu kredilerde azalma görülecektir.

Finansman desteği sağlanması yönünde ikinci nokta ise risk derecelendirme yöntemlerinin etkin kullanılmasıdır. Bilindiği zere Basel-II yaklaşımı ile bankaların üstlendikleri riskler daha gerçekçi yöntemlerle ölçülmeye başlanacaktır. Bu nedenle yeni dönemde riskten kaçınılması yerine riskin yönetilmesi kavramı ne çıkacaktır.

Gelişmiş ülkelerde bankacılık sektöründe ortak verimlilik artırıcı tedbirler alınması yoğun bir Şekilde gerçekleşmektedir. Türkiye’de de bankacılık sektöründe verimlilik artırıcı ortaklaşa çalışmalar yapılması zamanı gelmiştir. Ayrıca, reel sektörün internet bankacılığını daha yaygın kullanması sağlanmalıdır.

TÜSİAD olarak bankacılık sektörünün reel sektöre destek işlevini tam yerine getirmesi konusuna büyük bir duyarlılık içinde yaklaşmaktayız. Bankacılık alışma Grubumuz tarafından biraz sonra sunulacak çalışmalardan gerek düzenleyici kurumumuzun gerekse de sektör olarak bizlerin dersler çıkarmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Sözlerime son verirken, bu vesile ile Bankacılık alışma Grubumuza teşekkür ediyor ve kürsüyü TÜSİAD Bankacılık alışma Grubu Başkanı Tayfun Bayazıt’a bırakıyorum.